

Izhaja vsaki četrtik ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Neirankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Naročilo in naznanila sprejema upravnništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekašiču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglašitve in poslanice se računajo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Boj alkoholizmu.

Alkohol je strup.

Rastline tega strupa ne prenašajo. Kdor hoče poskušati, naj svoje cvetlice zalije z njim, in kmalu bode skušal. Domači zajec, kateremu se da dve žlici žganja na dan, v treh dneh pogine. Polovica žlice čistega alkohola umori malega otroka. Kalberš pripoveduje, da je neki žganjepivec l. 1853 v Luksemburgu svojemu šo ne tri leta staremu otroku s žganjem napolnjen kozarec nastavil na usta. Otrok je pil, in tretji dan potem so ga pokopali.

Dr. Lefebre, vseučilišni profesor v Lövenu, pravi: „Alkohol je tako hud strup, da ga človek čistega ne more piti, ne da bi si v kratkem povzročil smrt, znaten del alkohola ostane, razmerno zavžit množini, 24–36 ur v telesu, tako da pijanec iz navade je vedno pod njegovim vplivom in se vedno zastuplja. Alkohol deluje na vse organe, posebno pa na želodec, jetra, obisti in možgane.“

Človek se more privaditi tudi opiju in mišici, toda oba strupa najdeta vedno svoj čas, ko se hudo maščujeta. Ljudje močne narave morejo vkljub pijančevanju 50–60 let in še več živeti; toda dosigli bi mogoče tudi 80. leto brez vsake težave, ako bi zmerno in trezno živeli.

Žganje je vir mnogih bolezni.

Bolezni, ki so posledice žganjepitja, so naslednje: „V želodcu povzročata žganje slabost, pokvarjene sokove, neprebavljivost, vnetje, oteklino, raka, bluvanje krvi. Slepši so oni, ki te bolezni hočejo zdraviti s žganjem, torej s povzročiteljem bolezni samim. — Na jetrih: zlatenico, otok, toščobo, stisnenje. — V obistih: oteklino, zapiranje vode in kamen. — V pljučih: vnetje, dušljivi kašelj, bluvanje krvi, je-

tiko. — Na srcu: bitje srea, pomanjkanje krvi, vnetje, toščobo. — V možganih: kongestijo, omotico, kap, otrpnenje, blaznost, bebost. — Žganje okamenji žile, pokvari kri, moti pretakanje krvi in končno povzroča vodenico. Žganje razdraži živce, jih otrpne in povzroča tresenje udov. Žganje tako slabo vpliva na vid, da more človek oslepiti. „Na tisoče je vsled alkohola oslepelih“, pravi belgijski zdravnik dr. Denelle. Mnogi, ki so na stare dni postali božjastni, se imajo zato zahvaliti žganju.

Žganje in pijančevanje povzročata blaznost.

Ako žganje tako hudo deluje na možgane, je lahko umljivo, da povzročata tudi zblazenje. Statistika dokazuje, da v Nemčiji 16 od sto norcev so bili pijanci.

Od 549 v letu 1889 v deželno norišnico na Dunaju vsprejetih mož jih je 135 izključno vsled alkohola, in 84, katerim je alkohol pospešil bolezen, zbolelo; torej 40 odstotkov.

Žganje in pijančevanje povzročata zločinstvo.

Alkohol jemlje človeku razsodnost in ga stori sposobnega za vse zločine. To uči vsakdanja skušnja in znanost popira te zanivive podatke.

Statistika nam dokazuje, da se zgodi ob nedeljah in praznikih posebno mnogo zločinov. To je tudi čisto urzavno, ako pomislimo, da se dandanes nedelje in prazniki zlorablajo za strašno pijančevanje. Nasledek tega so potem razni zločini.

Dr. Dann je na zmernostnem shodu na Dunaju na podlagi stroge statistike pokazal, da se zločini ob posameznih dneh razvrščajo takole: Na 48 poškodb ob petkih jih pride 60–70 ob torkih,

sredah in četrtkih, 103 ob sobotah, 254 ob nedeljah in 125 ob ponedeljkih.

Dr. Krone pravi: „70 odstotkov vseh zločinov in prestopkov je več ali manj v prvotni zvezi s žganjem ali pijančevanjem.“

Temeljem podatkov, ki jih je pl. Kendel l. 1891 v nemškem državnem zboru podal, so od 33 000 kazniencov 14 000 postali zločinci, vsled zlorabe alkohola, torej 41 odstotkov; med radi uboja vsake vrste obsojenimi 48 odstotkov, med požigalci 48 odstotkov, med tatovi 51 odstotkov, in med radj pretepa in ranjenja obsojenimi 74 odstotkov.

Še nekaj hočemo navesti. V New-Yorku so l. 1866 trgovino z alkoholnimi pijančami ob nedeljah prepovedali. Zanj štiri nedelje pred izvršitvijo postave je bilo 583 zaprtih, prve štiri nedelje, ko so začeli zakon vršiti, pa je bilo le 257 zaprtih; manj 326. Ko so pozneje postavo zopet razveljavili, ker jo je eden sodnikov smatral za neustavno, je število ob nedeljah prijetih in zaprtih takoj zopet poskočilo.

„Zadruga nemških zidarjev“, poroča: Izmed vseh tedenskih dni pride na ponedeljek največ — do 39 odstotkov nezgod; to velja še posebno za Bavarsko, ker se tam ob nedeljah povziva največ piva.

Zato se mora v boju zoper alkoholizem predvsem delati na to, da se vrne nedelji zopet njen prvotni namen in da se ne zlorablja z ostudnim pijančevanjem!

Ceste v državnem proračunu.

(Konec.)

8. Okrajna cesta z Volčjedrage čez Vogrsko ob Lijaku do državne ceste na šempaskem polju pri Ozeljanu, oziroma do Šempasa, bo stala ne glede na

to, kar se plača za odkup potrebnega zemljišča, 90.000 K. Država bo prispevala k stroškom z zneskom 48.000 K; drugo prevzame čestni okraj goriški. V državnih proračunih za leta 1889 do 1902 se nahaja za to delo skupni znesek 32.000 K; v proračun za leto 1903 je sprejet nadaljni obrok 5000 K.

9. Kanalske obmejne ceste se vijejo v državnih in deželnih proračunih kakor morska kača brez konca in kraja; čas bi bil, da se z delom enkrat resno začne; vsa zadeva je zdaj v rokah c. kr. namestništva v Trstu, oziroma stavbenega oddelka c. kr. okrajnega glavarstva v Gorici. V obmejni pokrajini med Sočo in Idrijo (Judrio) sta nameravani dve cestni progji: prva z Vrhovlja čez Kobališče, pod Sv. Jakobom, skoz Lig, nad Kostanjevico na Srednje; druga od Golegabrda pri Mirniku do Britofa pod Strmcem pri Kostanjevici. Vsi stroški so preudarjeni v okroglem znesku 440.000 K; od teh prevzame država 80 od sto, ali 352.000 K; 10 od sto je prevzela dežela in drugih 10 od sto občine, po katerih pojdeti cesti. V državnih proračunih za leta 1899 do 1902 se nahaja v ta namen skupni znesek 110.000 K; v proračun za leto 1903 je sprejetih drugih 10.000 K, tako da samo državnega denara je v ta namen na razpolago 120.000 K (lepa vsota!) brez tega, kar je dežela že več let zaporedoma stavila v svoje proračune. Občine, interesi, oglašite se z vlogami pri namestništvu, da začne z delom; zdaj je pravi čas, ko se polagoma zmanjšuje delo na polju!

10. Železni most čez Sočo pod sedanjim železniškim mostom pri Gorici je proračunjen na 765.000 K; v ta znesek so vračunjeni tudi stroški za dovolzne rampe in za brambena dela ob bregovih,

LISTEK.

Spomini na dr. Jož. Pavlico.

II.

„Umril je mož!“ Te pesnikove besede se smejo z vso pravico obrniti tudi na dr. Jož. Pavlico. Da, umril je mož, cel mož, delaven mož. Dr. Pavlica je združeval v sebi velik, globok talent z neumorno delavnostjo. Njemu gotovo ni bilo treba dajati odgovora nebeskemu Očetu, da je svoj talent zakopal. Ne, Pavlica je pridno rabil darove, prejete od Boga. „Ne samo, kar veleval mu stan,“ ampak njegovo delovanje se je razširjalo daleč preko mej njegovih stanovskih dolžnosti. Kaj je vse storil samo na narodno-gospodarskem polju, ve vsak goriški Slovenec; moj namen ni o tem govoriti ali še morda dokazovati. Glede te točke samo rečem, da bi bil dr. Pavlica, ako bi mu bil Bog dal zdravje in trdno telesno konstitucijo, goriški Krek.

Sledeče vrstice naj bodo blagemu pokojniku u skromen spominek kot profesorju in prijatelju goriških bogoslovcev.

Smrt dr. Pavlice je zadala i goriškemu centralnemu semenišču bridko rano. Goriški bogoslovci smo izgubili z dr. Pavlico učenega in duhovitega profesorja. Njegovo predavanje in razlaganje iz „Novega Zakona“ je bilo divno. Kako živo, kako praktično je znal obrniti pomen sv. teksta, kako nalahko, kako spretno

in ob enem kako duhovito je premagal vsako težkočo. Njegove refleksije, ki so pričale o njegovi obširni znanosti in izobrazbi, so sevale daleč tja ven v svet, v praktično življenje. Tu je večkrat dobil priliko, da je pokazal na to ali ono rano in na različne nedostatke človeške družbe. Ni veliko govoril in na dolgo raztezal svojih misli. S kratkimi, jedrnatimi besedami, često z dokaj krepkimi potezami je povedal svoje mnenje. Bogoslovci smo visoko cenili in spoštovali profesorja dr. Jož. Pavlico.

Dr. Pavlica pa ni bil le profesor bogoslovcev, ampak on je bil i njihov iskren prijatelj. Zlasti pa se je zaviral za slovenske bogoslovce in njihovo literarno društvo „Večernice sv. Alojzija.“ To svoje zanimanje je kazal v besedi in v dejanju, kajti podaril je društvu tudi nekaj važnih knjig, da bi jih imeli lahko vedno pri rokah. Društvo je imelo svoje redne shode vsaki teden po eno uro. Če ga je odbor povabil na shod, se je povabilu vselej prijazno odzval, ako je le imel dotično uro čas na razpolago. Ah, to so bili res lepi, zanimivi večeri, kedar je bil pokojni Pavlica navzoč. Tu nas je navduševal in bodril k delu, nam dajal potrebna navodila, da bi društvo lepo uspevalo in se razvijalo. Tu je z nami pretresoval razna aktualna vprašanja. Občudovali smo njegovo obsežno znanje in njegovo razsodnost, ko je tako oprezno in trezno presojeval vsako stvar, vsak

položaj, vsak dogodek. Samega sebe pa ali zadev tičočih se njegove osebe ni nikdar omenjal niti z najmanjšo besedico. Še le tu smo uvideli, kako nedostojno, kako neresnično in krivično je bilo blatenje njegove osebe po liberalnih listih. Dr. Pavlica tega grdega blatenja ni zaslužil! Temu smo priča vsi, kateri smo imeli priliko od bližje spoznati njegovo srce. Posebno se je usipala na dr. Pavlico kopica obrekovanj, podtikanj in sumničenj, ko je začelo razburjati in še vedno razburja zlasti tržaške Slovence „uniatsko vprašanje.“ Podtikalo se mu je, da je latinizator, da ne ljubi svojega naroda, da je celo — brezverec! Kako krivično! Še sedaj ga vidim, s kakim svetim ogorčenjem se je nekako tako le izrazil govoreč o tem vprašanju: „Pred leti je nastal velik krik za glagolico. Govorilo in pisalo se je o tem mnogo. Stvar je šla tudi v Rim. Dotično vprašanje pa ni niti rešeno, in že so začeli upiti: Nič glagolica, uniatsvo hočemo, uniatsvo! Najbrže bi se bilo vprašanje glede glagolice ugodno rešilo, če bi se je korektno in dostojno gnalo do konca. A sedaj kaj naj porečejo v Rimu? Da smo otročaji, ne pa resni in trezni možje. Danes se nam dopada to, jutri ono.“ In to je res! Slovenci smo taki, da se za kako novo idejo ali podjetje navdušimo in razvnamemo in često se je tudi energično poprimemo, ali ko bi moralo biti naše navdušenje največje in energija

najbolj delavna, se nam vskipela kri zopet poleže, dokler popolnoma ne omrzne. Kaj pa je dobro videl Pavlica v uniatsvu? Razcepljenje naroda, njegovo ošibčenje, še večje strankarstvo in tem bližji pogin. Zato pa se je kot pravi rodoljub krepko boril proti tej novi verski struji. Radi tega svojega možatega nastopa, vrednega pravega Slovenca, je moral Pavlica slišati marsikatero grenko, kar ga pa ni oplašilo. In res, očitno je, da se naš narod še bolj razcepi in oslabi, ako se ga bo še nadalje begalo z uniatsvom. Kajti agitirajte, kar hočete, do tega ne pridete nikdar, da bi vsi Slovenci naenkrat prestopili v uniatsvo (kar bi še edino imelo kak pomen.) Kdor nasprotno misli in dela je zelo naiven in ob enem grobokop slovenskega naroda, tudi če še bolj vpije: Živio slov. narod! Če pa pride mož, ki se ne pusti premagati od hipnega ogorčenja ali trenutnega navdušenja, ampak stvar mirno in trezno premisli in računa z posledicami, tak jim je fanatik, trmoglav, brezdomovinec, nazadnjak itd.

Slovenski bogoslovci smo spoznali v dr. Jož. Pavlici plemenitnega in globokomnega moža, izvrstnega in pobožnega duhovnika, iskrenega in ljubečega rodoljuba. Zato pa si njegove nauke, katere smo slišali v kolegiju ali izven njega, dobro zapomnimo ter mu ohranimo trajen in hvaležen spomin.

ki so potrebna. Državni proračuni za leta 1898 do 1902 so imeli v ta namen skupni znesek 600.000 K; v proračun za leto 1903 je sprejetih 130.000 K; kar še manjka se pobota v proračunu za leto 1904. Velik strošek, pa tudi velika olajšava za promet med Gorico in spodnjimi Brdi ter Furlanijo.

11. Braniška cesta je proračunjena na 132.200 K; država je prevzela 102.600 K; ostalo plačajo dežela pa interese. V državne proračune za leta 1897 do 1902 je bil sprejet za to cesto skupni znesek 88.000 K; v proračunu za leto 1903 je postavljen še ostali znesek 14.000 K.

12. Državna cesta po soški dolini med Kobaridom in Trnovem (km 110:8 do 115:2) se predeluje že več let. Vsi troški bodo znašali 345.000 K. Od leta 1897 do 1902 je bil postavljen v ta namen v državne proračune skupni znesek 240.000 K; v proračun za leto 1903 pa nadaljni znesek 50.000 K.

13. Državna cesta iz Ušnika pri Čiginju čez Sv. Lucijo in Želin ob Idriji do Idrije na Kranjskem je sploh ozka in ima še nekaj strmih klancev; zato potrebuje še nadaljnjih poprav. Vsi stroški za razširjenje in predaljanje te ceste so proračunjeni na približno 280.000 K. V državne proračune za l. 1893 do 1902 je bilo sprejetih v to svrhu 186.000 K; v proračun za l. 1903 pa zopet 20.000 K.

14. Okrajna cesta po baški dolini od Hudajužne skoz Podbrdo do kranjske meje na Petrovembrdu se dela že veliko let in se ima končati do 31. decembra t. t. Od leta 1888 do 1902 je stavila država za to cesto v svoje proračune skupni znesek 418.000 K, v proračun za leto 1903 pa 20.000 K; enak znesek 20.000 K ostane še za proračun leta 1904. Vsi stroški te ceste od Hudajužne do Petrovegabrd so proračunjeni na 485.400 K; država je prevzela 409.460 K, cestni odbor tolminski 10 od sto, to je 48.540 K (kateri znesek pa država predplačuje); ostali znesek 27.400 K plača državna železniška uprava, ker je ta cesta velike koristi za dovažanje raznih potrebščin bobinjski železnici.

Od Petrovegabrd se bo cesta nadaljevala po soriški dolini v Podrožje na Kranjskem ter se predloži in popravi sedanja cesta od Podrožja do Zalegaloga proti Železnikom, ki ima zvezo s Skofjo Loko. Vse to delo je proračunjeno na 360.000 K; od teh prevzame država 232.600 K; ostali znesek 127.400 K pokrijejo državna železniška uprava, dežela kranjska in cestni okraj škofjeloški.

Iz tega se razvidi, da državni proračun za leto 1903 se precej ozira na cestne potrebe v Primorju. Menimo, da se ne motimo, ako rečemo, da so naši državni poslanci pripomogli k temu, da se vlada ozira na naše potrebe zdaj bolj nego prej.

Politični pregled.

Državni zbor. — Vse tri seje minulega tedna je zavzela razprava o kmečkem štrajku v Galiciji. Posl. Daszynski je britke štel poljski zlahti. Če tudi je marsikaj pretiraval, vendar ne bodo mogli izbrisati vtisa, katerega je napravil njegov govor na zbornico. V petkovi seji je bil sprejet prvi del nujnega predloga posl. Romanczuka, da naj vlada preišče vzroke štrajku in naj o tem poroča državnemu zboru.

V seji od srede je posl. Market interpeliral vlado radi vinske klavzule. V interpelaciji je rečeno, da kakor stvari zdaj stojé, je mogoče, da se ne bodo nove trgovinske in carinske pogodbe sklepale še več let in da se sedanje pogodbe podaljšajo celó do l. 1907. Ker se pa nahaja v pogodbi z Italijo tudi znana vinska klavzula, ki je napravila že toliko škode našim vinorodnim deželam, vpraša se v interpelaciji vlada, kaj misli ona pričeti, da se ta nesrečna klavzula iz pogodbe z Italijo odpravi, če bi se v ostalem tudi trgovinska in carinska pogodba z Italijo podaljša do 1907.

Na štajerskem so v kmečki skupini prodrli vsi slovenski kandidati. V ljutomerskem okrcju je prodril g. Ivan Kočevar iz Središča, urednik g. A. Korošec je podlegel s 44 glasovi. Na Zgornještajerskem so konservativci zgubili tri mandate, ki so jih pridobili nemški nacionalci.

Volitve v kmečkih občinah na Nižjeavstrijskem. — Pri dež-zborskih volitvah na Nižjeavstrijskem, ki so se vršile 27. m.m. so dobili krščanski socialci sedem

mandatov več v svoje roke, nego so jih imeli. Dosedaj so jih imeli namreč 14, a pri zadnjih volitvah izvoljenih je bilo 20 kandidatov krščansko socialne stranke. Ves skupni nastop ostalih strank ni torej izdal ničesar. Zato so pa nemški nacionalci hudo poparjeni in se boje da bodo imeli krščanski socialci v novem deželnem zboru še večjo večino, nego so jo imeli do sedaj. Pri ožji volitvi v Badenu so zmagali tudi kršč. socialisti.

Moravski deželni zbor. — Novi moravski deželni zbor se skliče k zasedanju meseca decembra. Skoro gotovo je, da bo deželni glavarja določen predsednik poslanske zbornice grof Vetter, a za njegovega namestnika pa čeh dr. Záček.

Irvaščina kot notranji uradni jezik v Dalmaciji. — Hrvaški poslanci zahtevajo, da se uvede hrvaščina kot notranji uradni jezik pri uradih v Dalmaciji. Ako se to ne zgodi do prihodnjega zasedanja dalmatinskega deželnega zbora, bodo hrvaški poslanci v deželnem zboru onemogočili vsako delovanje.

Macedonsko gibanje. — O macedonskem gibanju prihajajo v svet najrazličnejša poročila. Nekateri bi hoteli vedeti, da je ustaja v Macedoniji že potlačena, drugi pa trdijo, da se ista od dne do dne bolj razširja. Najlepša je ta, da je pisal o tej ustaji pred kakimi štirinajstimi dnevi neki avstrijski dostojanstvenik v dunajskem listu „N. Fr. Presse“, da se v diplomatičnih krogih ne daje nobene posebne važnosti macedonskemu gibanju, a da prinaša pred par dnevi isti list članek, ki izvirá morebiti iz istega peresa, v katerem trdi, da ni nemogoče, da nastane iz macedonskega gibanja celó vojska. Seveda zagovarja člankar v tem svojem članku vladno predlogo, katera se je predložila te dni našemu državnemu zboru glede povišanja števila vojakov v naši državi.

Angleži in Irski. — V mestu Bostonu v Ameriki je imela narodna konvencija irska „United Irish League of America“ dne 20. preteklega meseca shod. V prvi seji sta imela irska politika Dillon in Daviti ojstre govore proti Angležki. Daviti je trdil, da se nikdar iz Irske v Ameriko ne dostavljajo resnična poročila o položaju Irske, ker jih Angleži v Londonu zadržavajo. Na to je shod sklenil, da v Parizu ustanovi svojo samostojno agencijo za poročila. Shod je sprejel resolucijo, s katero se irska konvencija obvezuje delati vztrajno za neodvisnost Irske, pridrževaje si vse pravice stopiti proti Angležki v boj s častnim orožjem.

Dopisi.

Iz Kanala. — Redna gosta kraljskih krčm, ki vlečeta pozornost plujca nase, sti dve osebi, katerima se bere uže na obrazu naprednost in inteligentnost v smislu pisave „Soče“ in „Primorca“. Bajta sta tudi zaupnika „narodno napredno“. Ena izmed teh životari s „kovaškim mehóm“, druga pa s „šnoparijo“.

Ob „kvartincu“ uganjata visoko politiko. — Ni dolgo, ko sem imel veselje poslušati to le visoko politiko: Kaj ne, da smo mi Kanalski lahko ponosni na svojo veselico v proslavo 35-letnice naše čitalnice? Naj pa klerikalci priredijo, kaj tacega če morejo! — Ali se je plesalo! Imeli smo v svoji sredi: „sokole“, „orle“, „slavce“, „postojne“ le „vrana“ ni bilo nobenega — ha-ha-ha.

Jaz „vran“ v kotu mislim sem si, ni slab ta politički dovtip, pa vendar je zelo pomanjkljiv; torej ga hočem tukaj spopolniti: Na Kanalskej veselici dne 7. septembra so bile res omenjene ptice, pa jaz „vran“ sem omenjenega dne visoko v zraku letajoč videl med omenjenimi pticami tudi roparske „jastrebe“ ki se razumejo na paragrafe, videl sem znano časnikarsko „kukavico“, videl sem veliko črnih „krokarjev“ ki so „krokali“ tudi 8. in 9. septembra, videl sem „sove“ a največ je bilo pa „čukov“ na katerih račun so se druge „plemenite“ ptice „veselile“ — kakor poje narodna pesem: Čuk se je oženil trajla-la, trajla-la, sova vse zapila hopsa-sa i. t. d. Sedaj pa naj se vprašata omenjena napredna kulturonošca v katero vrsto omenjenih ptic spadata ona dva. — Vran.

Iz Opatjegasela, dne 3. novembra 1902. — „Soča“ z dne 7. okt. št. 207 in „Primorec“ z dne 11. okt. t. l. št. 72. prinesla sta dopis iz Opatjegasela, v katerem se doslovno čita: „Gosp. Kos se je kaj zaničljivo izrazil — da je napredni kandida. popolnoma pogorel — kar je pa gorostasna laž.“ —

Da pa čitatelji zvedó, kako zna Opajski „veleum“ in naprednjaški „bonce“ po svojem poklicu krivo natočevati in obrekovati, prosim sl. uredništvo, naj blagovoli potrditi, da notica v „Prim. Listu“ z dne 2. okt. t. l. št. 40. v kateri se nahajajo zgoraj navedene besede, ni prišla iz peresa podpisane, dasiravno jo podpisani in vse tukajšnje ljudstvo razven peščice nerazsodnih naprednih zapeljancev kot golo resnico vzdržujejo, ker to pač dejanje kaže. (Potrjujemo, da č. g. Kos dotične notice, ni ne pisal, ne doposlal. Uredništvo.)

Kar pa tiče resničnosti v ravno tistem dopisu gledé volitve župana dne 28. sept. t. l. pripuščam primerno pojasnilo drugim navzočim in napadenim — zlasti pa sedanjemu g. županu, kateremu je Opajski dopisnik komaj do člena zrastle, ker podpisani ni bil navzoč in se za sedanje volitve tudi prav nič ni brigal.

Kar tiče cerkvenih pevcev, izjavlja podpisani pooblaščen od preč. g. Jož. Skočirja, dekana devinskega, da g. dekan ni nikdar javno v Opajski cerkvi hvalil cerkvenega petja in ravno tako tudi ni res, da bi bil podpisani kedaj kaj takega storil.

G. Jelen se hoče na vsaki način v „Soči“ in „Primorcu“ oprati, toča zamorca zastoj pereš — on ostane vedno le črn.

G. Jelen dalje skriva svoje rogé za hrbtom osmih — samo! pod zgoraj omenjenim dopisom podpisanih starašin. Ne vem, so li ti možje vedoma ali nevedoma podpisali ta z velikim naporom skrpani nestvor, vendar znano je, da od teh ni nobenega iz Opatjegasela in da sta dva celó iz druge duhovnije. Prepričan sem, da se med naprednjaki za „kvartincek“ najde kolikor kdo hoče enakih podpisov, zato pa tudi iz tega sledi, da se je v Opatjemeslu število naprednjakov že tako skrčilo, da ga kmalu z drobnogledom ne bo opaziti. Ravno tako je dalje znano, da se te priče v glashi in petju ravno toliko razumijo, kakor „zajec na boben“ in zatoraj o tem ne morejo nič bolj soditi, kakor slepec o barvah. Zdi se pa tudi, da se nahaja med njimi nekoliko „kalinov“, ki so obtičali na „Tumovih“ limanicah, kar zna njegov „pooblaščenec“ ob vsaki priliki kaj dobro izkoriščati v svoje podle namene.

Dokler tedaj Opajski dopisunček in njegove priče ne prekličejo svojo neresnične izjave, ostanejo vsi vedoma ali nevedoma podli krivi natočevalci in obrekovalci. Čitateljem pa je zdaj znano, na koga pade zgoraj omenjena „gorostasna laž.“ Gotovo jo bo moral Opajski potovalec zopet vtakniti v svojo „lažitorbo“ za kako drugo ugodnejšo priliko. S. Kos.

Iz Šmarji. — Vesel in slovesen dan je bil za Šmarijsko faro, še posebno za sosesko Svino današnja nedelja, 24. ned. po binkoštih. Blagoslovila se je nova in lična kapela na Svinem, katero je postavila soseska z volilom pokojnega Ant. Furlan in lastnimi prispevki in trdom.

Pred blagoslovom neslo je osem belo oblečenih deklet z venci na glavah kip Matere božje nebeske kraljice, katero so spremljale male deklice z venci in gorečimi svečami iz župnišča v cerkev, kjer se je kip Matere božje blagoslovil.

Po petih litanijah „Presvetega Srca Jezusovega“ in blagoslovu nesle so dekleta kip Matere božje ob ogromni udeležbi pobožnega ljudstva v procesiji na Svino, kjer je č. g. župnik blagoslovil kapelo in se je kip Nebeske kraljice postavil v njo, da ona od sedaj tudi s tega blagoslovljenega kraja deli svoje milosti.

Med sprevedom prepevali so šmarijski vrli pevci litanije Matere božje in Marijine pesmi. Župnik je imel nagovor na pobožne častilce Matere božje. Ta slovesnost je bila javna manifestacija verskega čuta našega ljudstva in njeza velike pobožnosti do Nebeske kraljice. Naj ona kraljuje nad to sosesko in v srcu vseh njenih prebivalcev; naj jim prosi iz nebes obilnih milosti, dušnih in telesnih. Pa tudi soseska Svino naj se vedno skazuje vdana tej nebeski kraljici z zglednim krščanskim življenjem in praktičnim spoznavanjem katoliške svoje vere.

Čast Svinjanom za lep okrasek njih soseske; a plačilo za njih požrtvovalnost za čast Božjo in slavo Marije naj jim Bog podeli.

Novice.

Zborovanje avstrijskih škofov prične dne 11. novembra pod predsedstvom kardinala Gruscha.

Imenovanja. — Pisarniški oficijal na finančni direkciji v Trstu, Herman Brundula, je imenovan adjunktom.

Veleč. gospod Anton Jaklič, bivši vojaški kurat v Trstu in dosedanji vojaški kapelan I. reda v Zadru, imenovan je vojaškim župnikom.

Gospod Josip Pavliček je imenovan c. in kr. poročnikom pri pešpolku št. 16 v Zagrebu.

Naš rojak gospod M. Šorli dosedanji voditelj glavnih poštних uradov v Ljubljani je imenovan kot definitivni ravnatelj na svojem dosedanjem mestu.

Za sodne avskultante so imenovani pravni vežbeniki gg Amadej Mussaffia, Vladimir Pertot in France Posega.

Sv. maša zadušnica po r. dr. Jožefu Pavlici. — Opozarjamo ude „slov. kat. delavskega društva na sv. mašo, ki se bo darovala dne 9. nov. ob 10. uri. zjutraj v cerkvi sv. Ivana za pokojnega dr. Jož. Pavlice. Med sv. mašo bo tudi kratek govor. Priporočamo obilno udeležbo.

Umrl je v Krškem č. p. Odilo Rifel, bivši kapucinski gardijan v Gorici. Vrlemu redovniku svetila večna luč!

Pri deželnem odboru sta imenovana Emil Marinič asistentom in J. Kleni računskim vežbenicem.

V državnem zboru je stavil poslanec dr. Gregorčič s tovariši v seji 29. t. m. dva nujna predloga: radi bede, katera žuga v cerkljanski občini v zmlisu dopisa v naši predzadnji številki, in radi ceste ob Kožbanščeku v Brdih, katera se neprimerno dolgo zadržuje. V seji 30. t. m. je stavil pa interpelacijo na železniškega ministra, ker postaja v Št. Patru na vipavski železnici je še vedno zaprta. V prihodnji številki kaj več o tem.

Pišejo nam: Na tukajšnji višje realki si je neki strogi profesor, ki podučuje zgodovino in zemljepisje, tako uredil učno stvarino, da predava v nekejši prvi semester po štiri ure na teden zaporedoma samo zgodovino, a drugi semester bode učil tudi po štiri ure na teden pa samo zemljepisje. Znano je, da je zgodovina težje od zemljepisja in tudi bolj suhoparna. Dijaki se trudijo na vse pretege, da bi zadostili strogemu g. profesorju, toda večinoma dosežejo ravno nasprotno: kajti ne samo da ne odgovorijo zadostno v zgodovini, zaostajajo radi vednega učenja zgodovine tudi v drugih predmetih. Vprašamo, ali je taka uredba zgodovinskega poduka po učnem načrtu? In če je, zdi se nam, da jo bode treba popraviti; kajti vedno učenje zgodovine in še v tujem jeziku vtudi učence tako, da ne vedó, kje imajo glavo. Apelujemo na dotičnega gosp. ravnatelja v korist svoje mladine, da preišče to zadevo ter da bosta redno menjavala zgodovino in zemljepisje na imenovanem zavodu.

Za Alojzjevišče: Preč. g. Ign. Leban 10 K, preč. g. Fr. Razpet 10 K, Janez Nejaz 10 K, tvrdka G. Pich v Raštelu 14 klobukov.

Bog plati!

Za zastavo slov. kat. delavskega društva v Gorici: P. n. gg. A. P. 2 K. Zadnji znesek 165 K 82 v. Skupaj 167 K 82 v.

Za „Šolski Dom“ prejela uprava „Primorskega lista“ 5 kron, katere je daroval g. Josip Figar, Šmartno p. Kojsko.

Centralna posojilnica v Gorici je imela v letošnjem letu prometa 1.711.286. — V cellem obistoku torej že nad 4 milijone kron. Od letošnjega celotnega prometa je bilo prometa na tekoči račun K 1.220.390. Hranilne vloge, ki so znašale koncem l. 1901 K 378.008, so narastle do oktobra t. l. na K 579.014. — Te številka pač kažejo, da zavod polagoma a stalno napreduje.

Obiskovanje grobov. — Kakor druga leta se je tudi letos te dni vršilo obiskovanje grobov na tukajšnjim mestnem pokopališču. Ves prešli teden že bilo je na pokopališču vse polno ljudi, ki so popravljali in čistili ter popolnjevali cvetlične nasade na grobovih svojih pokojnikov. V soboto pa je sledil voz za vozom, v katerih so sedeli ostali sinovi, hčere, soprogi in soproge in drugi razni sorodniki ter hoteli počastiti spomin svojih dragih umrlih z venci, dragocenimi in priprostimi, kakor baš so jim pripuščale njih razmere. V soboto popoldne in v nedeljo vrelo je vse na pokopališču deloma k nogam deloma pa v omnibusih, ki so med Goriščekom in pokopališčem neprestano do poznega večera prevažali obiskovalce grobov. In res so bili nekateri grobovi okrašeni jako bogato, večina njih pa je kazala, da se nahaja na svetu še

kdo, ki se spominja onih ki spé tu večno spanje.

Priseganje vojakov. — V soboto dne 1. t. m. so imeli novinci tukajšnje posadke slovesno prisego, ki se je vršila po slovesni sv. maši, na dvorišču tukajšnje vojašnice na Travniku.

Novi sekundarni zdravnik. — V tukajšnji bolnišnici usmiljenih bratov je imenovan za sekundarnega zdravnika dr. Nikodem Lukas iz Slatine na Češkem.

Tečaj za krojače. — Po prizadevanju tukajšnje trgovske zbornice se otvori v Gorici dne 10. novembra t. l. spopolnitveni tečaj za krojače. V ta tečaj se vsprejme 30 oseb.

Italjanske prismođarije. — V neki seji c. kr. okrajnega šolskega sveta v Pazinu je govoril član istega gospod. ravnatelj hrvatske gimnazije v Pazinu Kos v hrvatskem jeziku. Italjanski člani okrajnega šolskega sveta so začeli proti temu protestirati a g. ravnatelj Kos se zato ni zmenil in je nadalje govoril v hrvatskem jeziku. „Užaljeni, Italjani so se vsled tega odstranili. „Il Piccolo“, iz kojega posnemamo to vest, imenuje zaradi tega g. ravnatelja Kosa neuljudnim človekom. O ti laška prismođa!

„Soča“ in celibat. — „Soča“ poroča po „Slov. Narodu“, da je na Dunaju neki katehet zapeljal zakonsko ženo ter tako porušil zakonsko srečo. Koliko je na tem resnice, ne vemo. Če je res tako, potem tako ravnanje obsojamo in obžalujemo. Ta žalostni dogodek pa služi „Soči“ v povod, da napada celibat duhovnikov ter nekako vse duhovnike označuje kot nečistnike, ter na koncu dostavlja: „Ljudstvo pa spi in ne vstane zoper one pobeljene grobove, ki so znotraj polni smradu in gnusobe“.

Na to odgovorimo: Nemško-nacijonalni Wolf je v svojem listu vedno rohnel proti celibatu kat. duhovnikov ter jih ljudstvu opisoval kot nečistnike in zločince. In nazadnje je prišlo na dan, da je Wolf ob živeči svoji ženi zapeljal druga dekleta in živel nečisto in zahajal celo v nesramne hiše. **Napredno-liberalni „Wolf“ goriški ste nas razumeli!** Če ne spregovorimo še jasneje, da ljudstvo res vstane zoper pobeljene napredne grobove ki so znotraj polni smradu in pa gnusobe.

Laž liberalnega časopisja o samostanlih. — O velikem samostanskem škandalu so poročali tle dni „Aurore“, bivši Zolovi in Dreyfusovi organi, razni nemški židovsko-liberalni ter soc. demokratski listi. „Soča“ tudi ni zaostala v tej lepi družbi. V samostanu Notre Dame ne Charité“ v Toursu na Francoskem so redovnice z nedolžnimi otročiči počenjale sledeče grozovitosti: 1. z jezikom so morali delati križ po tleh in celo na stranišču; 2. zvezane so potapljale z glavo navzdol v vodo; 3. grozovita klet, v katero so po vrvi spuščali nesrečne žrtve; 4. mrtvašnica, v katero so zapirali otroke poleg mrličev; več otrok je znorelo; 5. nasilno striženje las; 6. prisilna jopica. — Resnica, ki jo je izvedel odposlanec lista „L'Univers“ na licu mesta, je pa naslednja: **V označenem zavodu nimajo v oskrbi nikakih nedolžnih otrok, marveč propadle ženske prostitutke, ki jih vlada izročila zavodu in ki ga tudi nadzira po svojih organih.** Magistral v Toursu je sicer tudi šel na lim listu „Aurore“ in uvel strogo preiskavo, a ni našel ni najmanjše nezakonitosti ali nepravilnosti. Res je edino le to, da morajo nepoboljšljive, večkrat surove in ostudno bolne babnice izolirati od ostalih še ne popolno dušno in telesno pokvarjenih ter jih posebej nadzirajo. Lase pa postrizejo, kakor tudi v najbolj naprednem „prežonu“, vsem tistim, ki jim preti nevarnost, da jim gotova žival uniči glavo. — Vsa laž pa izhaja od neke 21 letne prostitutke, ki se nikakor ni hotela poboljšati in so jo morali zapoditi iz zavoda. Taka ženska je za liberalce v moralnih in cerkveno pravnih vprašanjih seveda visoka avtoriteta.

Deklico povozil je v nedeljo neki biciklist iz Solkana v Korenski ulici. Deklica je poškodovana na glavi. Biciklistu so vzeli kolo in vso stvar naznanili oblasti.

Padel s konja. — V petek zjutraj, ko so se vezbali vojaki na Rojcah, padel je neki stotnik s konja ter se tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v vojaško bolnišnico.

Bila je pač pomota. — Prešli četrtek je bil zadnji četrtek v mesecu in zaradi tega se je obdrževal ta dan živinski semenj, ki se je pa prav dobro

obnesel. Po cesti, ki pelje od ruse hiše mimo sejmišča prihajale so tri tuje gospé. Ugledavši leseno uto, pred katero je stala miza in okolo nje jeden redar in dva poljska čuvaja, videle so, kako so se ljudje ti mizi približevali ter nekaj tam plačevali. Zaradi tega se približajo tudi one k mizi in vprašajo, koliko da se plača. Čuvaj jih vpraša, za koliko glav. Na kar mu odgovore tujke, za tri. Pa predno so plačale izračunjeni znesek, prepričali so se, da sloni ves račun na pomoti, kajti omenjene gospé niso imele seboj poleg svojih še kake druge glave, kakor n. pr. kravje ali pa volovske, kakor so to imeli drugi ljudje, ki so pri omenjeni mizi kaj plačali.

Nevaren padeč. — V soboto je vozil skozi Št. Peter proti Gorici izvošček Miha Leščak, ki se ga je bil pa nekoliko preveč navlekel. Prišedšemu na vogel neke ulice pridirja nasproti v jako naglem teku neki drugi voznik. Pri tej priliki trčila sta voza drug ob drugega s tako silo, da je Breščak padel z voza na glavo in se tako močno poškodoval, da so ga morali takoj pripeljati v tuk. bolnišnico usmiljenih bratov.

Z gobami se je ostrupila v Solkanu družina mizarja Jožefa Zavertanika. Naglo poklicani zdravnik je rešil vse velike nevarnosti. Bodite previdni pri uživanju gob!

Pretep med brati. — Andrej Batič iz Kronberga je večkrat žugal svojemu bratu, oženjenem na Trnovem, da ga ubije. Ko je pred par dnevi Batič prišel iz Trnovega na svoj rojstni dom, napadel ga je Andrej s sekiro ter mu na rami zadal globoko rano. Ranjenca so prepeljali v bolnišnico.

Otrok pod kolesom. — V soboto zvečer se je na cesti blizu Ajševice igral 5-letni Hvalič France iz Loke. Po cesti pa je pridiral na kolesu Tin Humbert stanujoč v Gorici pod Kostanjevico št. 42, ki je otroka povozil in ga hudo poškodoval na glavi in na rokah, tako sicer, da se nahaja zdaj, kakor pravijo v nevarnem stanju. Izvošček Komel hitel je s konjem za kolesarjem, ter ga dohitel v Šempasu, kjer so ga orožniki prejeli in privedli v Gorico.

Utopljenca potegnili so iz Soče pri Št. Andrežu. Bil je 60 leten prosjak Luka Leban iz Solkana.

Zlato zaponko izgubila je neka oseba v Gorici. Kdor bi jo bil našel, naj jo prinese v naše upravnistvo.

Tatvina. — Neki Štefan Škert iz Svetega je v Kojskem ukradel čevljarju Ant. Sizman-u klobuk, sukneno obleko in žepno verižico v vrednosti 34 kron. Ko je hotel na Vrhovljah obleko prodati, ga je krojač And. Mavrič prijel in izročil orožniku.

Ponarejeni bankovel po 10 K. Minister za notranje reči je razposlal podrejenim oblastvom okrožnico, s katero jih opozarja, da krožijo med občinstvom ponarejeni bankovci po 10 K, ki so prav dobro vspeji ponarejalcem; vendar pa se jih, ako se jih natančneje ogleda, lahko spozna. Razlikujejo se namreč ponarejeni bankovci od pravih v tem, da so glavne črte na pravih bankovcih višnjeve, dočim so te črte na ponarejenih nekoliko bolj temnikoste. Na pravih bankovcih so številka in serije rudeče in jako razločne; dočim so številka in serije na ponarejenih bankovcih temno tiskane. Pripoveduje se nam, da so v Kobaridu nekega človeka, ki je take bankovce razpečaval, prejeli ter ga dovedli v Gorico.

Prototip pravega falota. — Dne 24. t. m. je poslal Andrej Urdih svojega hlapca Jožeta Bellingerja, starega 27-let, s konjem in z vozom, na katerem je bilo naloženega raznega blaga, kakor čebule in česna v vrednosti kakih 48 K, v Kanal, da bi to blago tam prodal. Bellinger pa je prodal v Kanalu vse to za 16 K. Konečno je hotel prodati še konja in voz, ali za to dvoje ni našel kupca. Ko je spravil konja v neki hlev, zagledal je tam na vozu nekega Alojzija Devetaka vrečo napolnjeno z jabolki in drugimi jestvinami, ki je bila lastnina neke Marije Culot iz Gorice. Hitro se polasti te vreče ter jo spravi na svoj voz. Marija Culot pride za nekaj časa k vozu Alojzija Devetaka, kateremu je izročila vrečo, da bi jo peljal v Gorico. Ko pa ne najde tam vreče povpraša hlapca po njej. Hlapec, ki je k sreči videl Bellingerja, ko je odnesel vrečo na svoj voz, pove to imenovani ženi. Nato poišče žena Bellingerja ter ga vpraša, zakaj da je preložil vrečo z Devetakovega voza na svoj voz, na kar jej on naglo odgovori, da je on Devetakov

sin in da mu je ta slednji naročil, da odpelje on, namreč Bellinger, ženo in vrečo v Gorico. Culot mu je verovala, sedla sta na voz in odpeljala sta se proti Gorici. Po poti pa začne Bellinger hudo nadlegovati ženo. K sreči pa se je pripeljal kmalu za njima tudi Devetak, ki je storil nadlegovanju konec. Bellinger je na to prepustil konja, ki je bil slep, samemu sebi ter se jel pogovarjati z Devetakom. Zgodi se pa, da zadene voz, kterege je vlekel slepi konj, ne da bi ga kdo vodil, ob cestni kamen ter se preobrne; pri tej priliki padla je Culot pod voz in se še precej poškodovala. Nato jo pa vzame k sebi Devetak, pastivši Bellingerja samega, naj se vozi proti Gorici kakor se mu zljubi. Bellinger pa se ni bil zadovoljen s tem, kar je napravil do sedaj. Prišedši v Gorico podal se je s konjem in vozom vred na dvorišče Birsove krčme na stolnem trgu. In tudi tu je hotel po vsaki ceni prodati konja in voz. Ali k sreči prišel je gospodar Urdih, ki je bil med tem o tej zadevi obveščene in je tako napravil konec Bellingerjevi lumpariji. Bellinger je seveda koj ubral pete ter zbežal. Cela ta stvar naznanila se je policiji, ki je tička koj drugi dan sprajila pod ključ.

Davica razsaja med otroci v Brestovici. Umrlo je že več otrok.

Volitev župana v Kanalu. — V torek se je imela izvršiti izvolitev župana v Kanalu. Pri volitvi je bilo oddanih sedem glasov za dosedanjega župana g. Zega, trinajst glasov pa za g. Malnič. Ker je pa g. Malnič izjavil, da ne sprejme izvolitve, volilo se je v drugič. Pa tudi drugič dobil je g. Malnič vkljub svoji izjavi, da ne sprejme te časti, dvanajst glasov, a g. Zega zopet sedem. Ko je pa g. Malnič tudi zdaj izjavil, da ne vsprejme županstva, se je starešinstvena seja razšla ter se je izvolitev župana morala odložiti na drug dan. Kdo bi vendar mislil, da se je gospodu Zegi tako omajal županski stol!

Bohinjska železnica. — Železniški predor pri Podbrdu je že 1000 m dolg pri Bohinju pa 1460 m.

Ogenj je nastal v hiši kolona Julija Rizzat v Fiumičelu. Pogorela je hiša in osem živali.

Lep parček je ušel. — 16 letni Ignacij Furlan iz Komna je bil izgnan iz Trsta, 16 letna potepenka Jožeta Eva pa je morala v prisilno delavnico. Redarji so privedli ta parček v Sežano, kjer so mu odločili prenočišče v občinski ječi. Čez noč jo je parček popihal.

Ljudsko štetje. — Po zadnjem ljudskem štetju je bilo na Goriškem vseh prebivalcev 232.897. Med temi je bilo 225.402 domačinov in 7.495 inozemcev ali tužcev iz Italije, Nemčije in drugih držav. Slovencev je bilo 140.582, Italijanov 81.136, Nemcev 3498, 94 Hrvatov, 7 Poljakov, 84 Čehov in po eden Rusin in Rumun. Mesto Gorica ima 23.765 prebivalcev: 4754 Slovencev, 16.112 Italijanov, 2760 Nemcev, 77 Hrvatov, 54 Čehov, 6 Poljakov, po eden Rusin in Rumun.

Dr. M. Trinajstič, istrski deželni poslanec in bivši župan velike buzetske občine, se je preselil 27. oktobra t. l. iz Buzeta na Volosko. Dr. M. Trinajstič si je pridobil v času večletnega bivanja v Buzetu kot župan in deželni poslanec mnogo zaslug za to občino ter ostane njegovo ime pri buzetskih Hrvatih v najboljšem spominu.

Občni zbor političnega društva „Edinost“. — V nedeljo se je vršil v Skednju pri Trstu občni zbor političnega društva „Edinost“, spojen z javnim shodom. Udeležba je bila, kakor poroča „Edinost“, jako mnogoštevilna. Govora gg. poslanca Spinčiča in dr. Rybača sta bila vsprejeta z velikim navdušenjem. Pri zabavnem večeru po shodu govoril je tudi isterski deželni poslanec in dekan gospod J. Kompare, kojega govor je istotako napravil na mnogoštevilno poslušalstvo globok utis.

Otroški vrtec na Greti v Trstu so odprli dne 3. novembra.

V soc. demokratskem taboru v Trstu se nekaj meša. Voditelj Pittoni je hotel odložiti svoje časti. Socijalisti so bili s tem zadovoljni, a so zahtevali, da Pittoni razjasni in pravna preje neke — račune. Ker to ni tako lahko mogoče, je Pittoni še ostal.

Žalostna vrnitev iz Amerike. — 49 revežev pripeljal je v ponedeljek v Trst parnik iz Brazilije. Siromaki so šli iskati srečo v Ameriko, a so se vrnili še ubožnejši, nego so odpotovali. Vrnili so se na stroške avstro-ogerskega konzulata.

Nova železnica iz Trsta v Poreč ustavila je pretekle dni promet radi burje. So pa res mojstri gospodje inženirji, da človek ob slabem vremenu niti več potovati ne more po tleh novih železnicah.

Šubičev „Prešern“. — G. Alojzij Šubič, slikar v Celju, je naslikal v naravni velikosti podobo Prešernovo, katera se sedaj razprodaja v reprodukciji. Slika je posneta po stari manjši sliki, katero je naslikal Prešernov prijatelj Kurz von Goldenstein, in ki je zdaj last gospoda ravnatelja Levca. G. Šubič se je natančno držal originala, in je tako podal čim natančnejši portret Prešernov. Zadej se vidi Prešernova rojstna hiša. G. Šubič je založil sliko sam v zvezi z g. dr. Ivanom Dečkom in g. trgovcem Antonom Kolencem v Celju. Cena slike je 40 K.

Razveljavljen odlok. — Koroški dežel. šolski svet je v svoji seji dne 20. sept. 1901 sklenil, da se petrazredna ljudska šola v Št. Jakobu v Rožni dolini na Koroškem razdeli v dvojezično, to je, nemško in slovensko. Proti temu odloku z dne 7. nov. 1901 št. 2545 se je šentjakovski krajni šol. svet. pritožil na učno ministerstvo, ki je nedavno razveljavilo ukaz. dežel. šolskega sveta ter odredilo, da ostane vse pri starem.

Voditeljica kuhinjske šole naznanja, da ima še prostor v kuhinjski šoli. Ako katera gospodična želi vstopiti, naj se oglasi do 15. t. m. Priporoča se tudi č. gostom

Marija Grebenc v Gorici — Via Vetturini 9.

Zahvala. — Neki notrajni nagon me žene, da se še enkrat skupno v „Prim. Listu“ zahvalim vsem odličnim goriškim Slovincem in Slovenkam za njih požrtvovalnost, da so mi blage volje pošiljali krajevne razglednice iz raznih strani Goriške, Istre, Kranjske in še celo iz Bosne. Hvalo lepo izrekam vsem na tem mestu. Upam tudi, da sem vsakemu vrnil kozjansko krajevno razglednico. Ako še kdo želi kozjansko razglednico, mu rad vstrežen proti zamjenjavi. Samo prosim za natančne naslove.

Mihael Pustišek, prednik mladeničev v Kozjem (Štajersko).

Punt v ječi. — V nedeljo so v Lvovu jetniki pretepli ječniškega čuvaja. V ponedeljek pa jim ni bila jed po misli. Pobijati so začeli zaradi tega šipe in lomiti vse, kar je bilo zlomljivega. Razbijali in kričali so tako, da je bilo groza. Domače straže jih niso mogle ukrotiti. Poklicati so morali vojaštvo, ki je seveda napravilo kmalu mir. Puntarje so obdarovali za to junaštvo s težkimi verigami.

115 oseb zasutih v cerkvi. — V kraju Versalo blizu Bremena se je podrla med službo božjo ondota cerkev. Zasutih je bilo 115 oseb. Dosedaj so našli 10 ubitih 52 nevarno ranjenih.

Petrolej. — Obravnave o ustanovitvi petrolejnega kartela so se izjalovile. Cene petroleja, katere so gotovi faktorji gnali na višek, vsled tega padajo.

Enajstletna mati. — Iz Perue v Južni Ameriki poročajo, da so tam krstili otroka, katerega je povila neka 11 letna pestunja v Ohunninomu.

Statistika raznih ver na svetu. — Po najnovejši statistiki je na celem poznanim svetu 525 milijonov kristjanov. Med temi je 250,800,000 katoličanov, 162,440,000 protestantov, 103,180,000 pravoslavni, 5,580,000 pa drugega kristjanskega veroizpovedanja. Nekristjani: Mohamedancev je 197,250,000, Židov 9,750,000, paganov 833,000,000 med njimi Budhistov 222,000,000, oboževalcev Brahme 215,360,000, pristašev Konfucija 360,400,000, Thintoistov 14,600,000, oboževalcev višjih bogov 174,320,000 in 180,000 oboževalcev kumira.

Za kratek čas.

Dober odgovor. — List „Gazetta di Venezia“ objavlja naslednje smešno dopisovanje. Slikar Dall'Oca Bianca prejel je od nekega ljubitelja znanosti v Trstu naslednje ljubezvene vrstice:

Trst 12. januarija.
Vele cenjeni gospod!
Prosil bi Vas za veliko uslugo in upam, da oprostite mojo predrznost. Jaz zbiram zbirko slikanih razglednic, in čutil bi se nad vse počeščenega, ako bi mi Vi blagovolili meni poslati jedno z sli-

čico, naslikano od Vaše roke. Vsekakor bode ta najdragocenejša razglednica v moji zbirki, posebno ker morem potem reči, da Vi ste bili med prvimi, ki so me tem načinom hoteli odlikovati. V prijetni nadi, da zaželjeno dobim, se zavolujem že naprej itd. itd.

Slikar mu je odgovoril:
Verona 21. januarija.
Veleccenjeni gospod!
Prosil bi Vas za veliko uslugo in upam, da oprostite mojo predznost. Jaz zbiram zbirko tisočakov, in čutil bi se nad vse počečenega, ako bi Vi blagovolili meni poslati jednega. Vsekakor bode ta najdragocenejši tisočak v moji zbirki, posebno ker morem potem reči, da Vi ste bili med prvimi, ki so me tem načinom hoteli odlikovati. V prijetni nadi itd.

Št. 2235
Op.

Razglas.

Naznanja se, da
JAVNA DRAŽBA
zastavil III. četrtleta t. j. mesecev julija, avgusta in septembra 1901. začne v ponedeljek 1. decembra 1902. ter se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.
Od ravnateljstva zastavljalnice in ž njo združene hranilnice.
V Gorici, 28. oktobra 1902.

Andrej Mikulus,
ključavničar v ulici Vetturini št. 6.
sprejema vsakovrstna dela po naročbi ter izvršuje točno po pošteni ceni.

Anton Fon,
klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in točiv svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Teodor Slabanja,
srebrar,
v Gorici, ulica Moreli 12,
priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajsaje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Naznanilo.

Podpisani se uljedno priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu za izdelovanje kipov iz kamena in lesa, kakor tudi za izdelovanje lesenih altarjev v poljubnem slogu. Popravljanje cerkvenih del izvršujem po zelo nizki ceni. Za pošteno delo jamčim.

Josip Grošelj,
podobar v Seleh pri Škofitoku (Gorenjsko.)

Odlikovana
krojaška delavnica
Ant. Krušič.
V Gorici, Vrtna ulica.

Priporoča se slavnemu občinstvu, posebej še prečastiti duhovščini v mestu in na deželi za izdelovanje oblek za vsaki stan. Ima bogato zalogo avstrijskega in angleškega blaga vsake vrste. Ima veliko zalogo izgotovljenih oblek.

Lekarna

Cristofoletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da sgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

(Varstvena znamka)

Cena steklenici 60 vin.
Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

CRISTOFOLETTI
v Gorici.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v pritličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbi.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Orglje,

katere so morda za kako cerkvo premajhne, kupi po znižani ceni Josip Cotic, občinski starašina, Vrh št. 17. p. Rubije.

Podpisani posestnik prodaja črno in belo vino po najnižjih cenah hl od 20 K naprej. Postrežba točna ob vsakem času. Kdor želi, pripelje se mu naročeno vino tudi na dom. — K obilni naročitvi priporoča se s spoštovanjem

Josip Toroš,
Via Ponte Isonzo št. 6.

PETER COTIČ

čevljarški mojster
v Gorici, Gosposka ulica št. 14.
priporoča svojo delavnico.

Viktor Toffoli
v Gorici, via Teatro št. 20
(na stari pošti)

velika zaloga oljkeinega olja
iz najugodnejših krajev.

Jedilno	kr. 40	Corfú	kr. 56
„ boljše	44	Bari	60
dalmatinsko	48	Lucca	70
istrijsko	48	Nizza	80

Priporoča se preč. duhovščini za naročbo olja za cerkv. svetilke.

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica, Gosposka ulica št. 7

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se letno dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voille de Lané, Tennis, Oxford, piqué luknjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbiri. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Kneippovega platna, hlačevine, volnenih odev, kovtrov, srajc, bombaževin, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborno perilo, katero se razprodaja 15% pod ceno, dokler je še zaloga.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki, ovratniki, zapestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

Vse po najnižjih in stalnih cenah!

Na željo se razpošiljajo uzorci poštnine prosti.

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v znanih izvornih zavitkih).